

**СОЦІО-ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА СТІЙКОГО РОЗВИТКУ
МІСТА ЯК ВИЗНАЧАЛЬНА ПЕРЕДУМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ**

Аверкина М.Ф., к.е.н., докторант ЛНТУ, м. Луцьк, Україна

Забезпечення стійкого розвитку держави супроводжується створенням безпечного стану соціо-еколого-економічної системи для життєдіяльності суспільства і кожної людини зокрема, нинішнього і майбутніх поколінь [1, с. 215]. У зв'язку із цим, з нашої позиції, вагомий вплив на забезпечення стійкого розвитку держави чинить стан соціо-еколого-економічної безпеки міст, передумовою досягнення якої є узгоджений динамізм між процесами раціонального споживання (використання) та відтворення соціо-еколого-економічних ресурсів міста, що визначає рівновагу та стійкий розвиток міста. При цьому:

1. Раціональне споживання (використання) ресурсів передбачає використання певної кількості ресурсу виключно за його цільовим призначенням (для максимально ефективного функціонування системи). Раціональне використання соціо-еколого-економічних ресурсів міста стає ключовою проблемою, оскільки передбачає гарантоване їх збереження та дозволяє безпечно їх використовувати. Процеси використання соціо-еколого-економічних ресурсів міста мають базуватися на критерії раціональності, що слугуватиме забезпеченню стійкого розвитку міста.

2. Відтворення окремої системи відбувається за рахунок відновлення її елементів (ресурсів), яке зумовлене тим, що в процесі використання ресурсів системи відбувається втрата їх первісних характеристик. Відтворення – це своєчасна поява в системі певного ресурсу достатнього для забезпечення функціонування системи або її окремих елементів (кількість та якість). Відтворення будь-якої системи передбачає постійно відновлювальні цикли, які сприяють упорядкуванню функціонально-структурних залежностей між елементами системи.

Відтворення буває природне (без антропогенного втручання) та штучне. Природне відтворення відбувається за рахунок природних процесів, які відбуваються або безпосередньо в об'єкті за рахунок внутрішніх процесів, або за участю об'єкта в результаті протікання певних зовнішніх процесів.

Штучне відтворення полягає в інтенсифікації зовнішніх процесів, або ж за рахунок штучного створення необхідної кількості об'єктів із заданими якісними властивостями (штучні алмази, пластик як заміна дереву та металу).

Відтворення природних ресурсів передбачає як мінімум збереження кількісних характеристик без погіршення якісних властивостей на рівні достатнього для забезпечення стійкого розвитку суспільства (економічної формації), які виступають споживачами такого ресурсу.

Сам зміст відтворювального процесу в місті полягає у взаємообумовленій єдності виробництва, розподілу, обміну і споживання матеріальних благ. Саме наявність усіх фаз відтворювального циклу, їх відносна завершеність у просторі та часі дозволяють розглядати місто в якості відтворювальної системи.

процеси та значні обсяги виробництва потенційно-небезпечних підприємств спричиняють негативний вплив на атмосферу, водні та земельні ресурси у вигляді викидів та скидів шкідливих речовин і утворенні небезпечних відходів. Домінування споживацької ідеології сприяє некерованості у прискореному зменшенні відновлювальних природних ресурсів, обумовлює ризики і небезпеки в усіх структурах міста. Ретельне дотримання всіх вимог екологічної безпеки, перешкоджає економічному розвитку та формуванню умов економічного зростання. Неправова поведінка людей зумовлює виникнення фінансових та екологічних ризиків [2]. Означені тенденції сприятимуть прояву ризиків, які є перешкодами на шляху до досягнення стійкого розвитку міста.

На нашу думку, безпека системи формує сукупність властивостей системи, які забезпечують її структурну цілісність та незалежне функціонування шляхом адекватної реакції на негативні чинники зовнішнього та внутрішнього характеру. Безпека кожної окремої системи цілком залежить від стану захищеності. Стан захищеності – це сукупність властивостей системи, які забезпечують її структурну цілісність та незалежне функціонування шляхом адекватної реакції на негативні чинники зовнішнього та внутрішнього характеру. Потреба у стану захищеності є однією з первинних потреб населення міста та є складовою стійкого розвитку.

Список літератури:

1. Герасимчук З. В. Регіональна політика сталого розвитку: територія, методологія, практика : Монографія / З. В. Герасимчук. – Луцьк : Надстир'я, 2008. – 528 с.
2. Сталий розвиток промислового регіону: соціальні аспекти: монографія / О. Ф. Новікова, О. І. Амоша, В. П. Антонюк та ін.; НАН України, Ін-т економіки промисловості. – Донецьк, 2012. – 534 с.

ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ

*Вовк М.С., асистент кафедри міжнародної економіки, ПДАБА,
м. Дніпропетровськ, Україна*

З огляду на сучасні екологічні виклики, в останні роки акцент теоретико-емпіричних досліджень робиться саме на еколого-економічній ефективності країн. Екологічний імператив в контексті визначення міжнародної конкурентоспроможності країн підкреслюється сьогодні багатьма вченими, а також Всесвітнім економічним форумом (ВЕФ), дослідження якого вважається одним з найвагоміших в контексті оцінки міжнародних конкурентних рейтингів країн. Слід зазначити, що з 2012 року ця світова організація включає екологічний фактор в глобальні рейтинги країн. За даними звіту 2012-2013 рр. екологічно скоригований рейтинг міжнародної конкурентоспроможності був врахований для 79 зі 144 країн, а в звіті за 2013-2014 рр. цей фактор був врахований для 121 країни зі 148 країн [1].

В силу включення індикаторів екологічної стійкості до глобальних конкурентних рейтингів країн, форумом було запропоноване нове визначення їх міжнародної конкурентоспроможності: «стійка конкурентоспроможність – це система інститутів, політик та факторів, які забезпечують продуктивність нації в довгостроковій перспективі, зберігаючи при цьому соціальну та екологічну